

SỔ TAY QUẢN LÝ DỊCH HẠI TỔNG HỢP TRÊN LÚA

Tập 6 THUỐC BẢO VỆ THỰC VẬT VÀ NHÃN THUỐC: HƯỚNG DẪN MUA

Đơn vị xuất bản:

Bộ Nông Nghiệp và Phát Triển Nông Thôn (MARD)
Cục Bảo Vệ Thực Vật (PPD)
149 Hồ Đắc Di, quận Đống Đa, Hà Nội, Việt Nam
www.ppd.gov.vn

Đơn vị hỗ trợ

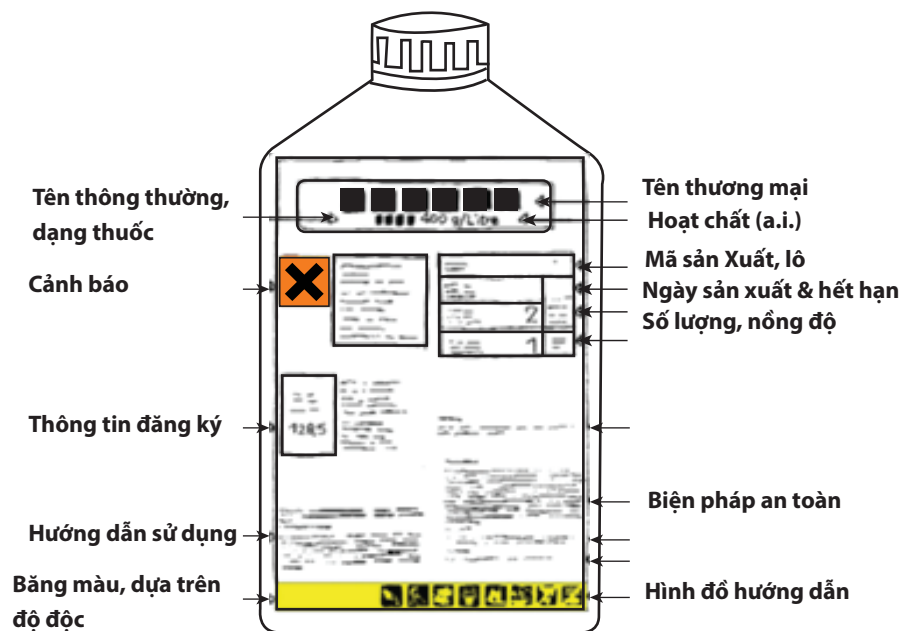
Deutsche Gesellschaft für
Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH
www.giz.de

Sáng kiến phát triển sản xuất lúa khu vực châu Á (BRIA)
www.better-rice-initiative-asia.org

Thay mặt cho

Bộ Hợp tác kinh tế và Phát triển liên bang Đức (BMZ)
Cộng hòa Liên bang Đức
<http://www.bmz.de>

Croplife International AISBL
<https://croplife.org>

1 Giới thiệu về thuốc BVTV

Thuốc bảo vệ thực vật (BVTV) là các sản phẩm diệt trừ các sinh vật gây hại cây trồng, bao gồm:

- Thuốc trừ sâu
- Thuốc trừ nấm
- Thuốc trừ vi khuẩn
- Thuốc trừ cỏ
- Thuốc trừ nhện
- Thuốc trừ chuột
- Thuốc trừ tuyến trùng
- Thuốc trừ ốc.

2 Các thông tin quan trọng trên nhãn

Khi mua, bà con nên đọc kỹ trên nhãn thuốc các thông tin sau:

- **Tên thương mại:** tên thường gọi (thương hiệu)
- **Thành phần hoạt chất:** Tên hoạt chất phòng trừ dịch hại và hàm lượng
- **Dạng thành phẩm:**
- **Từ cảnh báo:** chỉ các thông báo, cảnh báo quan trọng của thuốc
- **Sơ cứu:** Hướng dẫn cách sơ cứu nếu nuốt, hít phải
- **Hướng dẫn sử dụng:** Thuốc chỉ hiệu quả khi sử dụng đúng theo hướng dẫn. Các thông tin quan trọng: đối tượng dịch hại, loại cây, liều lượng và nồng độ, khi nào phun, phun thế nào, ở đâu ...

Hình đồ cảnh báo, băng màu

Từ năm 2015, hình đồ cảnh báo và băng màu của thuốc BVTV tại Việt Nam sẽ được quy định theo thang màu sau

Hình ảnh báo					Không có hình ảnh báo
Từ tính hiệu	Nguy hiểm	Nguy hiểm	Độc	Cảnh báo	Chú ý
Vạch màu	Đỏ	Đỏ	Vàng	Vàng	Xanh lam

Cũ					
Mới					
	Rất độc	Có hại	Nguy cơ môi trường	Dễ cháy	Ăn mòn

Hình 1. Hình đồ cảnh báo và băng màu trên nhãn thuốc

Hình đồ hướng dẫn sử dụng bảo hộ lao động

Mỗi sản phẩm yêu cầu sử dụng đồ bảo hộ khác nhau. Hình 2 nêu một số hình đồ hướng dẫn sử dụng bảo hộ lao động.

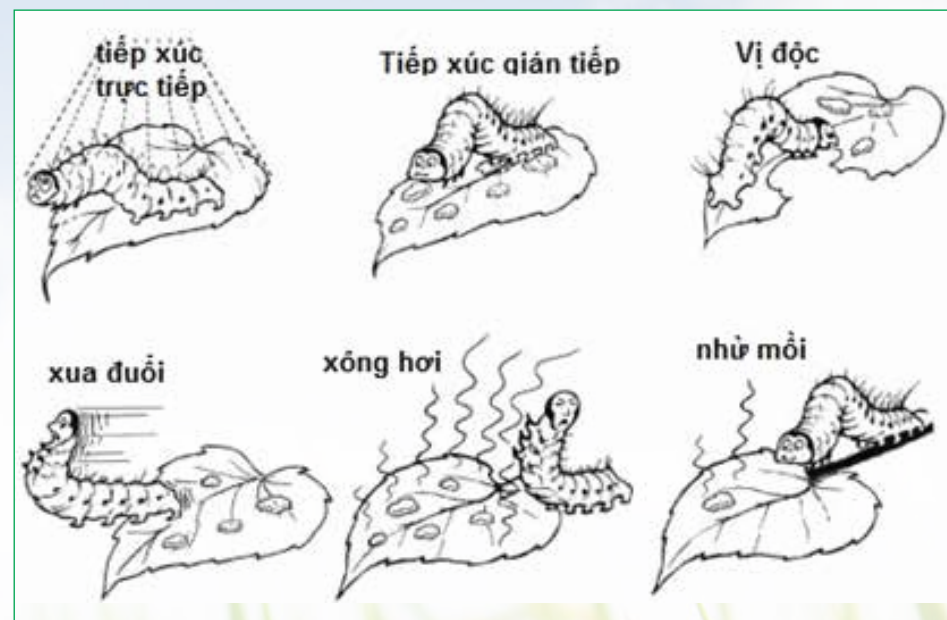
Hình 2. Một số hình đồ hướng dẫn dùng đồ bảo hộ

3 Cách tiếp cận và cơ chế tác động của thuốc

Cách tiếp cận

Là cách **thuốc tiếp xúc hoặc đi vào cơ thể dịch hại** (hình 3). Có một số cách tiếp cận chính:

- **Tiếp xúc:** thuốc phải tiếp xúc với dịch hại mới có hiệu quả. Cần phun đồng đều và trực tiếp lên dịch hại. Một số loại thuốc sâu và thuốc cỏ thuộc dạng này.
- **Vị độc:** Thuốc được phun trên lá và các bộ phận của cây, khi sâu ăn phải, chúng bị ngộ độc và chết.
- **Lưu dẫn:** sau khi sử dụng, thuốc thấm vào cây và di chuyển tới các bộ phận khác nhau của cây. Hiệu quả đối với côn trùng chích hút.

Hình 3. Một số cách tiếp cận chính

- **Xông hơi:** là thuốc dễ bay hơi, tiếp xúc với côn trùng qua đường hô hấp. Thường dùng trong xử lý mối mọt.
- **Thấm thấu:** Thuốc thấm vào lá, tồn tại trong lá và chống dịch hại, bảo vệ lâu dài hơn thuốc tiếp xúc.

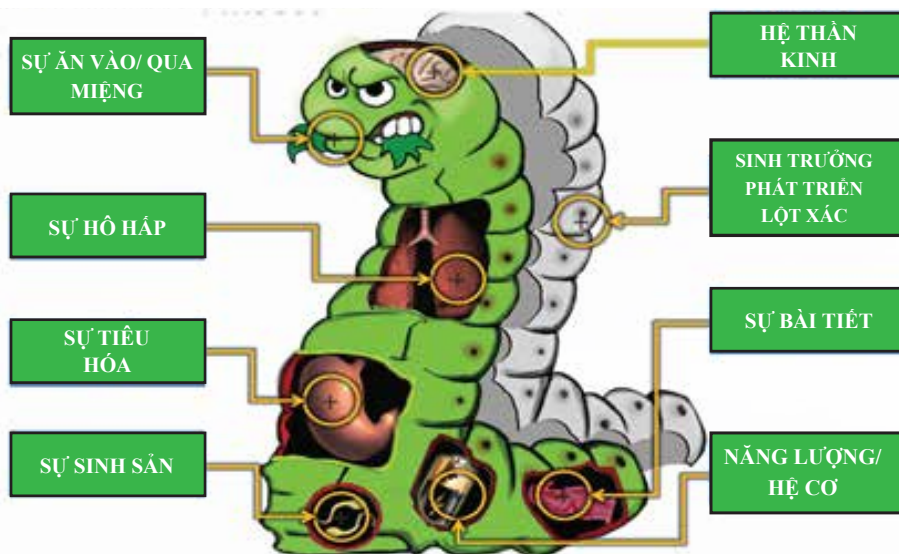
Cơ chế tác động

Cơ chế tác động là **cách thuốc tấn công, tiêu diệt dịch hại**. Cần phân biệt cơ chế tác động với cách tiếp cận của thuốc (hình 4). Với thuốc sâu, có một số cơ chế chính:

- Tác động thần kinh
- Điều hòa tăng trưởng và chống lột xác
- Tác động vào đường tiêu hóa
- Tác dụng vào hệ cơ, làm tiêu hao năng lượng.

CÁCH TÁC ĐỘNG CỦA THUỐC TRỪ SÂU

CÁCH TÁC ĐỘNG CỦA THUỐC TRỪ SÂU LÊN CÁC VÙNG CHUYÊN BIỆT/ TÁC ĐỘNG VÀO HỆ THỐNG CHỨC NĂNG CỦA CÔN TRÙNG

Hình 4. Một số cơ chế tác động của thuốc sâu

Tại sao biết về cơ chế tác động lại quan trọng?

Nếu dùng **một loại thuốc** hay dùng **các loại thuốc khác nhau có cùng cơ chế tác động**, nhiều lần trong thời gian dài sẽ dẫn đến **kháng thuốc**. Nông dân cần sử dụng luân phiên thuốc BTVT có cơ chế tác động khác nhau để tránh hiện tượng kháng thuốc. Do vậy, việc biết rõ cơ chế tác động của thuốc sẽ giúp nông dân chọn thuốc BTVT phù hợp nhằm quản lý dịch hại hiệu quả và tránh hiện tượng kháng thuốc.

4 Hướng dẫn mua thuốc BTVT

Trước khi mua thuốc, bà con nông dân cần:

- Trước tiên, xác định đúng sâu bệnh hại, mật số sâu bệnh hại có vượt ngưỡng hành động không?

- Đọc kỹ nhãn thuốc, lưu ý các chi tiết sau:

- Hạn sử dụng (rất quan trọng)
- Hoạt chất và nồng độ để chọn đúng thuốc và tránh kháng thuốc
- Hướng dẫn sử dụng: liều lượng, thời gian và phương pháp phun thuốc
- Cách lưu trữ an toàn.

- Chọn loại thuốc ít độc (xem băng màu trên nhãn thuốc 2). Nên hạn chế mua thuốc có băng màu đỏ để giảm nhẹ tác hại và giảm thiểu việc dùng đồ bảo hộ. VD: để dùng khẩu trang vải mà vẫn an toàn, không nên chọn mua thuốc có hình đồ cảnh báo sau.

Hình 5. Mang mặt nạ lọc khí khi sử dụng

Để tránh mua thuốc giả, bà con nên:

- Chọn và mua tại cửa hàng đáng tin cậy
- Tìm hiểu các thuốc phổ biến tại địa phương
- Cảnh giác nếu sản phẩm thay đổi: bao bì, màu sắc nhãn, mùi và màu sắc bên trong
- Thận trọng với thuốc lạ. Nếu là thuốc mới, thử nghiệm với lượng nhỏ trước khi sử dụng
- Yêu cầu và giữ biên nhận, hóa đơn.